Maija Rantamäki 1.2.2023

Eduskunta
Ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, kirjallinen lausunto

Asia: E 128/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Ennakkovaikuttaminen: EU:n maaperän terveyslaki E 128/2022 vp

Pyydettynä lausuntona yllä mainitusta asiasta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- On tärkeää, että Suomi korostaa politiikkakoherenssia ja päällekkäisen lainsäädännön välttämistä. Tästä syystä Suomen tulee vaikuttaa aktiivisesti myös lainsäädännön tavoiteasetantaan.

- On hyvä, että maaperään liittyvän tiedon kehittämisen katsotaan tukevan jäsenmaita. Oikeudellisesti sitoviin kynnysarvoihin Suomen tulee kuitenkin suhtautua kriittisesti varauksellisen suhtautumisen sijaan.

- Turvemaakysymykset Suomen erityispiirteenä on huomioitava ja ajettava keinoja, jotka eivät heikennä puun saatavuutta turvemailta.

1 Maaperän terveyttä koskevan lainsäädännön ei tule olla päällekkäinen olemassa olevan tai valmisteilla olevan muun lainsäädännön kanssa

Metsäteollisuus ry:n mielestä maaperän terveyttä koskevaa lainsäädäntöä valmistellessa tulee välttää päällekkäisyyttä. Monet EU-tasoiset, metsiä koskevat lait ja lakialoitteet säätävät jo maaperään liittyvistä asioista. Näistä esimerkkeinä ovat muun muassa ennallistamisasetusehdotuksen ennallistamistavoitteet ja indikaattoriehdotukset, uusiutuvan energian direktiivin kestävyyskriteerit, LULUCF-asetuksen velvoite laskea maaperäpäästöjä osaksi maankäyttösektorin ilmastotasetta.

Metsäteollisuus pitää lisäksi tärkeänä, että maaperän terveyttä koskeva lainsäädäntö on riskiperusteinen ja että se auttaa ehkäisemään EU-alueella esiintyviä keskeisiä maaperään liittyviä ongelmia kuten eroosiota ja maaperän köyhtymistä ja maaperän pilaantumista.

E-kirjeessä esitetään, että EU-tasolla asetettujen tavoitteiden toimeenpanoon tulisi jäädä riittävästi kansallista liikkumavaraa. Metsäteollisuus ry huomauttaa, että tavoiteasetannassa Suomen tulee edistää omista lähtökohdistaan sellaisia tavoitteita, jotka kokonaiskestävyyden näkökulmasta tuovat Suomelle lisäarvoa ja ovat myös mahdollisia saavuttaa.

Maija Rantamäki 1.2.2023

2 Maaperätiedon kehittämisen tulee tukea jäsenmaita

Metsäteollisuus ry:n mielestä maaperätiedon kehittäminen on tärkeää. Se tulee kuitenkin tehdä niin ikään riskiperusteisesti ja ottaen huomioon tosiasia, että jäsenvaltiot ovat luonnonolosuhteiltaan ja myös maaperän ominaisuuksiltaan hyvin erilaisia. Maaperätiedon kehittäminen auttaa jäsenmaita kehittämään myös maaperän suojelemiseksi ja maankäytön ohjaamiseksi käytettäviä keinoja, ja on tärkeää, että keinot määritellään kansallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla, ei EU-tasolla.

E-kirjeessä esitetään, että Suomi suhtautuu varauksellisesti mahdollisesti oikeudellisiin kynnysarvoihin, jotka eivät ota huomioon jäsenmaiden eroja. Metsäteollisuus ry katsoo, että kynnysarvoihin tulisi suhtautua lähtökohtaisesti kriittisesti. Kuten E-kirjeessä todetaan, yhteisten EU-tasoisten kynnysarvojen määrittely on haasteellista jäsenmaiden sisäisten ja jäsenmaiden välisten olosuhteiden takia. Indikaattorien ja kynnysarvojen määrittäminen liittyy olennaisesti maaperän terveyden määrittämiseen. E-kirjeen mukaan indikaattorien ja kynnysarvojen avulla voidaan arvioida, onko tavoite terveestä maaperästä saavutettu vuonna 2050.

Maaperän terveyteen ja kestävään käyttöön liittyvät määritelmät tulee olla selkeitä, mutta tarpeeksi ylätasoisia, jotta jäsenmaiden erityispiirteet mahtuvat niihin. Lisäksi on tärkeä varmistaa, etteivät määritelmät ole päällekkäisiä tai ristiriidassa muiden yleisesti hyväksyttyjen määritelmien kanssa. Esimerkiksi maaperän kestävä käyttö ei saa olla ristiriidassa metsien kestävän käytön kanssa.

3 Turvemaakysymykset Suomen erityispiirteenä on otettava huomioon

Metsäteollisuus ry pitää hyvänä E-kirjeen kirjausta, jonka mukaan tulee huolehtia siitä, ettei eri aloitteissa esitetä päällekkäisiä tai ristiriitaisia vaatimuksia kivennäis- ja turvemaita koskevien toimien osalta. Metsäteollisuus ry muistuttaa, että kaikki turvemaita koskeva lainsäädäntö vaikuttaa merkittävästi metsäteollisuuteen. Puustoisilla turvemailla on iso rooli puuhuollossamme, sillä kolmasosa metsäpinta-alasta ja runsas viidennes vuotuisesta puuston kasvusta on turvemailla.

Turvemaat toimivat hyvänä esimerkkinä jäsenmaiden erityispiirteistä, joilla toimien kohdentaminen voidaan tehdä kokonaiskestävästi. Suomessa on satojatuhansia hehtaareita heikkotuottoisia ojitettuja turvemaita, joiden ennallistaminen ei heikennä metsäteollisuuden raaka-aineen hankintaa. Metsäteollisuus ry huomauttaa, että näiden maiden passiivinen ennallistaminen on myös maaperäpäästöjen vähentämisen kannalta hyvä vaihtoehto.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja